

Dr Barbara Surma

Akademia Ignatianum w Krakowie, Wydział Pedagogiczny

barbara.surma@ignatianum.edu.pl

Bibliografia

Monografia: doktorat

Surma B., *Pedagogika Montessori – podstawy teoretyczne i twórcze inspiracje w praktyce*, Palatum, Łódź 2008. Promotor prof. dr hab. Stanisław Palka, rec. prof. dr J. Danilewska, prof. dr hab. M. Śnieżyński.

Redakcja monografii:

Surma B. (red.), *Dziecko i dorosły w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori*, Palatum – Ignatianum, Łódź – Kraków 2009.

Surma B. (red.), *Pedagogika Marii Montessori w Polsce i na świecie*, Palatum – Ignatianum, Łódź – Kraków 2009.

Surma B. (red.), *Nowe wyzwania i perspektywy dla wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2012.

Monografie – współautorstwo

Karbowniczka J., Kwaśniewska J., Surma B., *Pedagogika przedszkolna z metodyką*, WAM, Kraków 2011. (tłum. na słowacki) *Karbowniczka J., Kwaśniewska J., Surma B., Predškolská pedagogika s metodikou, Verbum, Ružomberok 2011.*

Przewodniki metodyczne i podręczniki dla dzieci współautorstwo

Surma Barbara, Biłyk Teresa, *Wędrowanie z Bogiem. Podręcznik do religii dla klasy 0*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2000, ss. 57.

Surma Barbara, Biłyk Teresa, *Wędrowanie z Bogiem. Podręcznik metodyczny do religii dla klasy 0*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2000, ss. 246.

Surma B., Biel K., *Ja jestem dobrym Pasterzem, Przewodnik metodyczny do katechezy Dobrego Pasterza dla dzieci w wieku od 3 do 5 roku życia*, Palatum, Łódź 2011. (tłum. na czeski) Surma B., Biel K., *Já jsem dobrý Pastýř. Průvodce programem Katecheze Dobrého pastýře*, Triton, Praha/Kroměříž 2016.

Czarnecka I., Czarnecka T., Kubik Wł., Łuszczak G. Biłyk T., Surma Barbara, *Jesteśmy dziećmi Boga. Poradnik metodyczny do religii dla klasy 0*, WAM, Kraków 2011.

Czarnecka I., Czarnecka T., Kubik Wł., Biłyk T., Surma Barbara, *Jesteśmy dziećmi Boga, Podręcznik i ćwiczenia do religii dla klasy 0*, WAM, Kraków 2011.

Surma B., Biel K., *Ja jestem dobrym Pasterzem, Msza święta*, Palatum, Łódź 2011.

Surma B., Biel K., *Ja jestem dobrym Pasterzem, Advent i Boże narodzenie*, Palatum, Łódź 2011.

Surma B., Biel K., *Ja jestem dobrym Pasterzem, Nauczanie Jezusa w przypowieściach*, Palatum, Łódź 2012.

Surma B., Biel K., *Ja jestem dobrym Pasterzem, Wielki Post i Wielkanoc*, Palatum, Łódź 2012.

Artykuły w czasopismach punktowanych

1. Surma B., *Formacja religijna dziecka a rola dorosłego w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori na przykładzie „Katechezy Dobrego Pasterza” Sofii Cavalletti*, „Paedagogica Christiana” t. 23, 2009, nr 1, s. 147-158.
2. Surma B., *Wolność i indywidualizm w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori a wychowanie do dialogu*, „Kultura i Edukacja” t. 88, 2012, nr 2, s. 7-28.
3. Surma B., *Gotowość szkolna do uczenia się matematyki dzieci sześciolletnich w przedszkolu Montessori – raport z badań*, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce”, t. 28, 2013, nr 2, s. 35-57.
4. Surma B., *Aktualne konteksty wychowania przez pracę i do pracy w pedagogice przedszkolnej*, „Studia z Teorii Wychowania”, t. 9, 2014, z. 2, s. 33-52.
5. Surma B., *Praca z dzieckiem zdolnym w przedszkolu*, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce”, t. 32, 2014, nr 2, DOI: 10.1462/eetp_32.1, s. 11-22.
6. Surma B., *Realizacja podmiotowości we współpracy z rodzicami w montessoriańskich przedszkolach publicznych i niepublicznych – raport z badań*, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce”, vol. 11, 2016, nr 40, DOI: 10.1462/eetp.2016.11.40.151, s. 151-172.

Artykuły w innych czasopismach krajowych i zagranicznych

1. Surma B., *Rola „Katechezy Dobrego Pasterza” w terapii z dziećmi z zaburzeniami emocjonalnymi*, „Rocznik Wydziału Pedagogicznego. WSFP „Ignatianum” w Krakowie”, 2009, s.165-181.
2. Surma B., *Jak rozmawiać z dzieckiem o Bogu? Kilka słów o programie i metodzie Katechezy Dobrego Pasterza*, „Rocznik Wydziału Pedagogicznego WSFP „Ignatianum” w Krakowie”, 2010, s. 13-37.
3. Surma B., *Edukacja międzykulturowa a wychowanie dla pokoju w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori*, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce” tom 15-16, 2010, nr 1-2, s. 24-34.
4. Surma B., *Innowacyjne rozwiązania w metodzie Marii Montessori*, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce”, tom 22, 2011, nr 4, s. 9-25.
5. Surma B., *L'idea della stimolazione precoce dello sviluppo del bambino nel pensiero pedagogico montessoriano in Polonia*, „Vita dell'infanzia” XXII2012,, on-line: <http://www.vitainfanzia.it/metodo-e-materiali>
6. Surma B., *Edukacja językowa w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori*, "Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce", tom 23, 2012, nr 1, s. 62-77.
7. Surma B., *Teoretyczne założenia kształtowania postawy twórczej dzieci w wieku przedszkolnym*, „Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce", tom 26, 2012, nr 4, s.13-29.
8. Surma B., *Rozvíjení daru víry u dětí v Katechezi dobrého pastýře*, 2013, <http://www.cestykatecheze.cz/casopis/2013-1/Rozvijeni-daru-viry-u-deti-v-Katechezi-dobreho-pastyre.html>

Rozdziały w monografiach wieloautorskich

1. Surma B., *Znaczenie pedagogiki leczniczej w pracy z dzieckiem z porażeniem mózgowym na przykładzie Przedszkola Integracyjnego Montessori w Krakowie*, w: *Miejsce innego we współczesnych naukach o wychowaniu. Wyzwania praktyki*, red. I. Chrzanowska, B. Jachimczak, Satoriduk, Łódź 2008, s. 146-157.
2. Surma B., *Rola nauczyciela w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori*, w: *Dziecko i dorosły w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori*, red. B. Surma, Wydawnictwo Ignatianum – Palatum, Kraków – Łódź 2009, s. 137-148.
3. Surma B., *Charakterystyczne cechy formacji religijnej według koncepcji pedagogicznej Marii Montessori*, w: *Pedagogika Marii Montessori w Polsce i na świecie*, red. B. Surma, Wydawnictwo Ignatianum – Palatum, Kraków – Łódź 2009, 213-224.
4. Surma B., *Zdrowie człowieka w kontekście wychowania i pokoju w poglądach pedagogicznych Marii Montessori*, w: *Edukacyjne przestrzenie zdrowia*, red. Z. Marek, M. Madej-Babula, WSF-P „Ignatianum”, Kraków 2009, s. 165-175.
5. Surma B., *Koncepcja wychowania religijnego w systemie pedagogicznym Marii Montessori – efekty i uwarunkowania*, w: *Tradicie i inovacie vo vychove a vzdelavani modernej generacie uicitelov, Predkolska a elementarna pedagogika. Zbornik referotov z medzinarodnej redeckej konferencie*, red. A. Akimjak, CD, Levoca 2009, s. 52-60.
6. Surma B., *Wychowanie religijne dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym wobec wyzwań współczesnego świata*, w: *Nowe wyzwania i perspektywy dla wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej*, red. B. Surma, Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, Kraków 2012, 203-224.
7. Surma B., *Funkcja inicjacyjna katechezy przedszkolnej i wczesnoszkolnej w koncepcji Sofii Cavalletti*, w: *Edukacyjny potencjał religii*, red. J. Bagrowicz, J. Horowski, Wyd. Nauk. UMK, Toruń 2012, s. 407-432.
8. Surma B., *Pedagogiczny aspekt wychowania w sferze phronesis w koncepcji Marii Montessori*, w: *Edukacja i wychowania – wyzwania współczesności. Kierunki współczesnego wychowania – rola rodziny*, cz. 2, red. L. Pawelec, Oficyna Wyd. Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach, Kielce 2013, s. 361-374.
9. Surma B., *Edukacja regionalna i międzykulturowa w przedszkolu*, w: *Dziedzictwo kulturowo-historyczne regionu. Pedagogika międzykulturowa i regionalna – aspekty wychowawcze*, red. A. Królikowska, Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 11-31.
10. Surma B., *„Edukacja i pokój” w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori w kontekście wychowania do demokracji*, w: *Edukacja alternatywna na rzecz demokratyzacji procesu kształcenia*, red. R. Nowakowska-Siuta, „Impuls”, Kraków 2014, s. 173-188.
11. Surma B., *Edukacja dziecka w zglobalizowanym świecie jako proces wspierania rodziny*, w: *W trosce o dobro współczesnego dziecka. Wybrane zagadnienia*, red. A. Błasiak, E. Dybowska, Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, Kraków 2014, s. 37-58.
12. Surma B., *„Życ w relacji” podstawą wychowania religijnego w koncepcji Sofii Cavalletti*, w: *Edukacja w systemie Marii Montessori – wychowaniem do wartości*, red. M. Miksza, Palatum, Łódź 2014, s. 101-110.

13. Surma B., Malina A., *Educational Policy Aspect of Teachers's Continuing Professional Development in Poland*, in: *Teacher Education Case Studies in Comparative Perspective*, ed. G. Pusztai, A. Engler, CHERD-H, Debrecen, Hungary 2014, p. 84-96
14. Surma B., *Poziom sprawności językowej dzieci w przedszkolu Montessori*, w: *Kompetencje kluczowe dzieci i młodzieży. Teoria i badania*, red. J. Uszyńska-Jarmoc, A. Bilewicz, Wydawnictwo Akad. Żak, Warszawa 2015, s.172-184.
15. Surma B., *Język biblijny – etapy wprowadzania dzieci do odczytywania znaków*, w: *Język oknem na świat – edukacja językowa w pedagogice Marii Montessori*, red. M. Miksza, Palatum, Łódź 2015, s. 99-115.
16. Surma B., *Znaczenie pracy w koncepcji Jana Władysława Dawida i Marii Montessori. Studium porównawcze poglądów dwóch przedstawicieli nurtu Nowego Wychowania*, w: *Recepcja myśli pedagogicznej Jana Władysława Dawida w XX i XXI wieku*, red. S. Walasek, K. Gandecka, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2015, s. 75-88.
17. Surma B., *Wychowanie dla pokoju w koncepcji Marii Montessori: utopia czy rzeczywistość*, w: *Wychowanie dla pokoju w pedagogice Marii Montessori*, red. M. Miksza, Palatum, Łódź 2016, s. 66 - 76.
18. Surma B., *Pamięć i narracja w kształtowaniu tożsamości kulturowej w pedagogice Marii Montessori*, w: *Pamiętanie i zapominanie: wspólnoty, wartości, wychowanie*, red. J. Cukras-Stelągowska, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2016, s. 75-87.

Udział w konferencjach naukowych tematycznych krajowych i zagranicznych

Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Pedagogika Marii Montessori w Polsce i na świecie”, WSFP Ignatianum w Krakowie wrzesień 2008. Temat „Charakterystyczne cechy formacji religijnej według koncepcji pedagogicznej Marii Montessori”.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa, Kowno Maj 2009, Centrum Wspierania Rozwoju Dziecka. Interdyscyplinarne wspieranie rozwoju dziecka w metodzie M. Montessori. Temat referatu: „Rola „Katechezy Dobrego Pasterza” w terapii z dziećmi z zaburzeniami emocjonalnymi”.

The 60th Anniversary International Celebration of Catechesis of the Good Shepherd „The New Child, The New Adult: Encountering the Good Shepherd Together, Phoenix, Arizona, USA 1-4. 10. 2014. Session: Children Who Are Developmentally Challenged. Temat: *Working with Children with Developmental Difficulties in the Atrium*.

XII Congres Montessori-Europa, Bratysława 14-16.10.2011, “Montessori Today – a scientific approach to Education”. Temat: Application of the Metod of Timeline in Religious Education of School Children.

Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Dydaktyczna „Zacznij od Montessori... Dobry start dzieci i rodziców”, Uniwersytet w Białymstoku, organizator OMEP, 19-20. 09.2014 Białystok, Temat wystąpienia: Zabawa a praca dziecka oraz warsztat: Katecheza Dobrego Pasterza.

I Polskie Dni Montessori, „Język – oknem na świat”, Uniwersytet w Łodzi, 16-18. 05. 2014
Łódź, temat: Język biblijny a dziecko.

II Polskie Dni Montessori – 15-17. 03. 2013 Warszawa. Temat „Życie w relacji” – podstawą
wychowania religijnego w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori.

III Polskie Dni Montessori „Wychowujmy dla pokoju!” Akademia Ignatianum w Krakowie,
Kraków 2015. 02. 20-22, temat: *Kształtowanie tożsamości religijnej dziecka przedszkolnego.*

IV Polskie Dni Montessori -Życie aktywne - życie kontemplacyjne /Vita activa - Vita
contemplativa/ aktywność i cisza w pedagogice Marii Montessori, Dolnośląska Szkoła
Wyższa we Wrocławiu, Wydział Nauk Pedagogicznych, Polskie Stowarzyszenie Montessori,
13-15.05 2016 Wrocław, temat: *"Od kontemplacji do działania" - podstawą wychowania
moralnego dziecka w edukacji religijnej Sofii Cavalletti.*

Udział w konferencjach naukowych międzynarodowych krajowych i zagranicznych

Konferencja Naukowa zorganizowana przez Katedrę Pedagogiki Specjalnej Uniwersytetu
Łódzkiego „Miejsce Innego we współczesnych naukach o wychowaniu - wyzwania praktyki,
Łódź. 2008, temat: Znaczenie pedagogiki leczniczej w pracy z dzieckiem z porażeniem
mózgowym na przykładzie Przedszkola Integracyjnego Montessori w Krakowie”.

III Międzynarodowy Kongres Religioznawczy, „Religie i religijność w świecie
współczesnym”, Sekcja Pedagogiki Religii, Toruń 12-15.09.2015, temat: Funkcja inicjacyjna
katechezy przedszkolnej i wczesnoszkolnej w koncepcji Sofii Cavalletti.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa, „Dziedzictwo kulturowo-historyczne regionu w
wychowaniu i edukacji”, Akademia Ignatianum w Krakowie, Kraków 06-07.06.2011,temat:
Edukacja regionalna i międzykulturowa w przedszkolu.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa, „Współczesne strategie i nowe wyzwania w
wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej” Akademia Ignatianum w Krakowie,
Kraków 13-14. 06.2011, temat: Komunikacja, relacja i dialog w systemie pedagogicznym M.
Montessori.

VII Międzynarodowa Konferencja “Edukacja alternatywna – dylematy teorii i praktyki,
Warszawa Katedra Pedagogiki Szkolnej Wydziału Pedagogicznego Chrześcijańskiej
Akademii Teologicznej w Warszawie, Warszawa 2012. 10. 19-21, temat: „Edukacja i pokój”
w koncepcji pedagogicznej Marii Montessori w kontekście wychowania do demokracji.

Konferencja Naukowa „Rodzina i szkoła wobec wyzwań cywilizacyjnych”, Małopolska
Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Tarnowie, Tarnów 2013. 06. 13, temat: *Zjawisko globalizacji
a kształtowanie tożsamości kulturowej dziecka.*

XIX Powszechny Zjazd Polskich Historyków Polskich, Szczecin, 2014. 09. 17, temat: Recepcja poglądów Marii Montessori w Polsce po roku 1989 w nurcie przemian społeczno-kulturowych,

Thought3rd International Congress on "The Word in Education". Good Practice in Times of Crisis, Universitat Abat Oliba CEU Barcelona, Hiszpania. 2015, 11. 27-29., temat: *The Philosophical Aspects of the Narrative Constructing of the Identity of a Child in Maria Montessori's Pedagogical.*

IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Dziecko-Rodzic-Nauczyciel” - Kompetencje kluczowe człowieka w społeczeństwie wiedzy, Uniwersytet w Białymstoku, Białystok 2014. 09. 20-21, temat: Rozwijanie sprawności do porozumiewania się w języku ojczystym dzieci w przedszkolu Montessori.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Jan Władysław Dawid – recepcja i reinterpretacja poglądów w teorii i praktyce pedagogicznej XXI wieku”, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2014. 09. 20-21, temat: Znaczenie pracy w koncepcji Jana Władysława Dawida i Marii Montessori. Studium porównawcze poglądów dwóch przedstawicieli nurtu Nowego Wychowania.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wychowanie w rodzinie, przedszkolu i szkole”, Akademia Ignatianum w Krakowie, Kraków 2014. 11. 25., temat: przygotowany z A. Maliną, Realizacja podmiotowości we współpracy przedszkoli publicznych i niepublicznych z rodzicami.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Między ekskluzją a inkluzją w edukacji religijnej”, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, Wrocław 2015. 12. 03, temat: *Konstruowanie narracyjnej tożsamości religijnej dziecka.*

Konferencja Naukowa „Pamięć w pedagogice”, Katedra Historii Myśli Pedagogicznej; Katedra Teorii Wychowania; Wydział Nauk Pedagogicznych; Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń 2016. 03. 1-2. Temat: *Pamięć i tożsamość w kształtowaniu tożsamości kulturowej w pedagogice Marii Montessori.*

II Ogólnopolskie Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe z cyklu: "Wokół życia duchowego" pt. "Mistrzowie o życiu duchowym", Uniwersytet Łódzki, Wydział Nauk o Wychowaniu, Zakład Pedagogiki Filozoficznej, Łódź 2016. 06. 03, temat: *Duchowość dziecka w koncepcji Sofii Cavalletti.*

Vth International Congress Word in Education Moral Upbringing through Arts and Literature, Akademia Ignatianum w Krakowie 27-28. 10. 2016, temat: Biblical History as the Locus Ethicus in Sofia Cavalletti's Concept of Religious.

Symposium Polska Myśl Pedagogiczna II połowy XX wieku i początków XXI wieku. Stan badań - kierunki poszukiwań - projekty badawcze, Zespół Historii Wychowania przy KNP PAN. Wydział Nauk Pedagogicznych UMK, Toruń 6.12.2016, temat: Koncepcja wychowania religijnego dziecka w poglądach Sofii Cavalletti

Udział w międzynarodowym projekcie badawczym

Tytuł projektu: Implementation of inclusive strategies in conditions of primary and pre-primary education, rok rozpoczęcia 2014, Nazwa programu: Small grant: International Visegrad Fund; Instytucja finansująca: Pedagogical Faculty of Palacky University Olomunc.

Zagraniczny staż naukowy:

LUMSA, Rzym, staż trzymiesięczny

Współpraca z zagranicą o charakterze dydaktycznym:

1. Religiózní výchova v Montessori, organ Christian Teachers College, Svatojánská kolej, Vyšší odborná škola pedagogická Svaty Jan pod Skalou –06-08. 02. 2010. Seminarium 30 h
2. „Children’s religious education” – Preparation for the first Holy Communion ; Christian Teachers College, Svatojánská kolej, Vyšší odborná škola pedagogická Svaty Jan pod Skalou – 14.09-1-9. 2012 (seminarium 20 h)
3. „Children’s religious education”, Christian Teachers College, Svatojánská kolej, Vyšší odborná škola pedagogická Svaty Jan pod Skalou – 21.06-23.03. 2013 (seminarium 20 h)
4. 14-16. 02. 2014 prowadzenie seminarium wychowanie religijne dziecka – Stary Testament, 20 godzin w centrum katechetycznym w Hradec Kralove Czechy
5. 14-16. 09. 2014 prowadzenie seminarium wychowanie religijne małego dziecka w Katechezie Dobrego Pasterza, 20 godzin w Czeskich Budziejowicach